

Tadeusz R. Żurowski, Andrzej Niewęglowski, Jolanta Sobiech

Nowogród, pow. Łomża

Informator Archeologiczny : badania 3, 288-289

1969

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zabytkowy. Najciekawszy był grób nr 4 ze szczątkami kostnymi dziecka, wyposażony w jeden kabłączek srebrny na półtora zwoju, jeden pierścionek z taśmy brązowej, 19 różnokolorowych paciorków szklanych oraz 9 fragmentów ceramiki. Przy kościach szkieletu odkryto też kości drobne, przepalone w ogniu.

Pochówki te datować można na XIII wiek. Pochodzą one z peryferii omentarzyńska. Sądzić trzeba, że centralne partie obiektu, przyniosą ciekawsze rezultaty.

NOWOGROD, pow. Łomża

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Białymstoku. Muzeum w Łomży i Nowogrodzie,

Badania prowadził mgr inż. arch. Tadeusz E. Żurowski przy współpracy dr Andrzeja Niewęglowskiego i mgr Jolanty Sobiech. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Grodzisko nizinne, wczesnośredniowieczne.

W lipcu rozpoczęto badania na stanowisku nr 5 zwanym "Kępa", leżącym u ujścia rzeki Pisy do Narwi, które doc. dr A. Chętnik uważał od 1935 roku za grodzisko halsztackie i wczesnośredniowieczne. Podczas regulacji ujścia Pisy znaleziono dużo zabytkowych przedmiotów żelaznych i ceramikę z różnych okresów, m.in. monety rzymskie, i odsłonięto konstrukcje drewniane. Docent A. Chętnik nazwał je płotami-bramami; w swych pracach i przekazach historycznych uważał je za pozostałość ludności przybyłej tu we wczesnym średniowieczu z Pomorza Zachodniego. Trójkątny cypel wyniesiony nad poziom wody około 3-4 m jest odcięty od lądu półokrągłym rowem w odległości 40 m i otoczony wałem w odległości 90 m. Wał silnie

zniwelowany uprawą. Po wyrąbaniu Puszczy Nowogrodzkiej pod koniec XIX wieku zaczęły się wylewy Pisy, które zmywają warstwy kulturowe.

Wykonano pomiar geodezyjny i mapę warstwicową. Gródek jest posadowiony na łasce piaskowej i słożu bardzo twardego limonitu - rudy żakowej. Stwierdzono szereg faz użytkowania terenu:

- 1/ w epoce kamienia /mesolit i neolit/ ślady chwilowego pobytu;
- 2/ w epoce brązu ślady pobytu ludności kultury trzcinieckiej;
- 3/ w epoce żelaza nikłe ślady odwiedzania kępy;
- 4/ w średniowieczu ślady trwałego osadnictwa IX-XII w., budowa zewnętrznego wału;
- 5/ odcięcie przy pomocy fosy małego gródka od dużej osady /XII w./, budowa płotu obronnego konstrukcji słupowo-sumikowej s bali dębowych; słupy ustawiano co ok. 6 m przebijając słoże rudy, w pasach sumiki słupów.

Funkcje gródka w XIII wieku przeniesiono na drugi brzeg Narwi. Na tym terenie odkryto w br. wypełnisko fosy odcinającej samecsek od miasta. Badania będą kontynuowane.